

FÉNYESLÁCA, A 20. SZÁZAD MAGYAR SORSFORDULÓINAK ÁLDOZATA*

KASZNÁR ATTILA

1. Bevezetés és helyzetkép

„Az egykori Zemplén megyében, a Budapest-Csapi fővasútvonaltól három km-rel délre, a fővárostól kb. 300 km-re fekszik Láca. A környék gazdasági központja, Sátoraljaújhely mintegy 40 km-re van. A lácaiak helyzetét nehezíti, hogy vasútállomásuk, Királyhelmec-Perbenyik cseh területre esik. A községbeliek ezt a vasútvonalat nem is használhatják, helyette a nyíregyházi keskeny nyomtávú, egykori körvasúton közlekednek.”¹ Az 1950-es években született leírás már jól jelezte, hogy Lácacsékén nem könnyű az élet. A 20. század magyar sorsfordulóinak jelentős része ekkorra már szélviharként átzúgott ezen a csodálatos földrajzi környezetben elhelyezkedő településen. Azonban akkor talán még senki sem gondolta volna, hogy a 21. század második évtizedének végén már korántsem az lesz a kérdés, hogy a falusiak életminőségén miként lehetne javítani, hanem az, hogy fennmarad-e Lácacséke, és 10-20 év múlva beszélhetünk-e még ilyen településről vagy sem.

Holott az Alsó-Bodroghköz keleti területén, a magyar–szlovák határ mellett található Lácát a köznyelv a 19. század végén, illetve a 20. század elején csak Fényeslácának hívta. Nem véletlenül, hiszen a falu lakosai annak ellenére, hogy a település földrajzi elhelyezkedése mindig is messze volt az ideálistól, igen tehetősek voltak. Láca ugyanis alapvetően messze esik mind a történelmi, mind pedig a Trianon utáni Magyarország gazdasági, kulturális és szellemi központjaitól. Sárospatak, Sátoraljaújhely, Nyíregyháza és Debrecen mind-mind alapvetően nagy távolságra találhatóak, amelyen a helyi közlekedési viszonyok sem könnyítettek, és nem könnyítenek ma sem.

A sajátos viszonyok ellenére Láca élt és virágzott. A környékbeliek megtalálták lehetőségeiket a helyi elosztó központ, Királyhelmec piacain, amely nagy mennyiségben képes volt felvenni a környező települések terményeit, valamint kézműves termékeit. Így az Alsó- és Felső-Bodroghköz határán található falu lakossága mégis megtalálhatta a számítását, és szépen gyarapodhatott. A 20. század eseményei, a magyarság történelmének tragikus eseményei aztán alapvetően, a település szempontjából végzetesen formálták át az itt élők életét.

2. A történelmi távlatok

Az Alsó-Bodroghköz egészen a honfoglalás korára visszavezethető magyar emlékek sorával rendelkezik. A Kárpát-medencébe beérkező magyarok nem véletlenül hozták létre pont itt, ebben a térségben az első központi szálláshelyeiket, hiszen otthon érezték magukat ezeken

* A kutatást az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, *Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban* című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg.

¹ FÖLDYNE 1957, 4.

a távoli sztyeppékre hasonlító adottságokkal rendelkező területeken, amelyek a gazdálkodási szokásaiknak tökéletesen megfeleltek. Mindeközben pedig a mocsaras, folyóktól szabdalt térség a védelmi szempontokat is tökéletesen kielégítette. Ezeknek az előnyöknek köszönhető, hogy már a honfoglaló magyarok szállásterületükké tették az Alsó-Bodroghöz jelentős részét.

„Láca első említése 1364-ben történik, amikor Tárkányi László és az Eszenyiek pereskedtek rajta. Birtokosai között, – a teljesség igénye nélkül – az Agárdiak, Perényiek, a Dóryek és Sennyieiek neve szerepel.”² Annak ellenére, hogy a lácai földek sosem tartoztak a kiemelkedő termőképességű magyar termőtalajok közé, általános adottságaik mégis viszonylag folyamatosan produkálható, jó termést tettek lehetővé.³ Ez a tulajdonság pedig igen értékessé tette a területet, amelyet így sokan kívántak megszerezni. „A Lácay családdal 1598-ban találkozni, Lácay Péter birtokos személyében.”⁴ A források többsége Lácay Pétert tartja a család első történelmi tagjának, ugyanakkor egyes források szerint már Eger védői között, 1552-ben is volt Lácay nevezetű személy. „1945-ig gróf Mailáth Józsefnek volt nagyobb birtoka Monyha-tanyán.”⁵ A nagynevű Mailáth család egyik ágának a Láca határában fekvő Monyha-tanya volt az uradalmi központja, és ez a földesúri kastéllyal rendelkező „falurész” gyakorlatilag a település valós gazdasági és kulturális központja is volt. „Láca a II. Világháború előtt körjegyzőségi székhely volt, hozzá tartozott Cséke, Dámóc és Perbenyik.”⁶

Cséke alapító lakossága a hagyományok szerint rutén nyelvű népekből tevődött össze. „Cséke neve 1333-ban a pápai tizedjegyzékben szerepel először. A Csékey család ősi fészke, mely család várat is épített, ami a XVI. sz-ban még fennállt. Birtokosai többek között Dobó Zsófia, valamint a Poszgai, Gerendi, Ilosvai és Sztankay családok.”⁷ Érdekesség, hogy a várból mára semmi sem maradt. Sőt a helyiek emlékezetében is már csak homályosan dereng, hogy falujuk valamikor erődítménnyel büszkélkedhetett. „A kezembe került egy 1800-as katonai térkép, amelyen Csékénél egy magaslati pont közelében egy templomot jeleznek, de ott soha nem volt templom – mondja Fülöp Emil.⁸ – Az a hely a lácai ravatalozóval szemben a csékei rész legmagasabb pontja, ideális hely egy vár részére. Amikor még nem történt meg a Tisza szabályozása, az a rész teljesen körül volt véve vízzel, Láca el is volt vágva Csékétől. Később kereskedelmi utak is vezettek arrafelé Perbenyik irányába. Azt nem tudjuk még, mi lett a vár sorsa, többen beszélnek kővár lehetett és annak a romjaiból építették meg a lácacsékei görögkatolikus templomot.”⁹

Láca a 19. század végén, illetve a 20. század elején érte el társadalmi és gazdasági fejlettségének csúcspontját, hogy utána, a megközelítőleg fél évszázad alatt bekövetkezett csapássorozat eredményeként, a régi dicsőséget lassan elenyésszen.

² Lácacséke.

³ SÁNDOR 2018, 292.

⁴ Lácacséke.

⁵ Lácacséke.

⁶ Lácacséke.

⁷ Lácacséke.

⁸ Fülöp Emil, Lácacséke alpolgármestere, igazi lokálpatrióta, aki töretlenül végzi áldásos tevékenységét a település életben tartása végett.

⁹ Egy legenda nyomában, 2019.

3. Láca sorsforduló

Lácát a 20. század során öt, olyan nagyobb társadalmi, gazdasági és politikai megrázkódta-
tás érte, amelyek a település további életét jelentősen befolyásolták.

3.1. *Trianoni békediktátum*

A trianoni békediktátum által okozott negatív hatások rendkívül erős hatást gyakoroltak az Alsó-Bodroglókban élők társadalmi, gazdasági és kulturális viszonyaira. Trianon eredményeként a Bodroglók egyszerre az ország keleti zugává vált, elszigetelt lett, az itt élők lehetőségei minimálisra csökkentek, és előre láthatóvá vált a problémás jövő. A békekötést követő években, elsősorban az 1920-as és 1930-as évtizedekben többé-kevésbé megmaradtak a korábbi dicső múlt főbb körvonalai, azonban már ekkor számos jele volt a romlásnak. Az elvesztett lehetőségek legjelentősebb ellensúlyozója az egész Bodroglókat átszövő kisvasútrendszer kiépítése volt, amely a Kelet–Nyugat és az Észak–Dél kapcsolatot is megteremtette, ezáltal biztosítva a lehetőséget a megtermelt áruk piacra juttatásához, valamint a munkások munkába járásához. A térségben élők számára azonban az igazán nagy segítséget a Zalkod–Kenézli Tisza-híd megépülése jelentette. A híd átadására „1930. október 24-én került sor, az előzetes remények és számítások beváltak. Intenzívebb lett az áruforgalom, gyorsabban jutottak el a térség mezőgazdasági terményei a termelőktől a piacokra, javult a közeli városok – Nyíregyháza és Sátoraljajuhely – ellátása, és a piaci felvevőképesség viszonylagos stabilitása miatt, még a munkalehetőségek száma sem csökkent drasztikusan”.¹⁰

Láca közvetlen vonatkozásában elmondható, hogy a trianoni békediktátum eredményeként megszűnő észak–déli kereskedelmi lehetőség alapjaiban törte meg a település gazdasági potenciálját. A térség kereskedelmi és gazdasági központjának, Királyhelmecknek a határon túlra kerülése alapjaiban nehezítette meg a lácaiak – korábban Királyhelmeckre épülő – piacra jutási képességeit. A falusiak lehetőségei jelentősen beszűkültek, a korábbi prosperáló gazdálkodásra mind’ kevesebb lehetőség nyílt. A lehetőségek elvesztése pedig negatív folyamatok sorát indította be, ennek első megjelenése a kivándorlás volt.

3.2. *Kivándorlás Amerikába*

A Felvidék elcsatolása következtében beszűkült megélhetési lehetőségek hatására megindult az első nagy kivándorlási hullám. Ennek az elvándorlásnak a fő célpontja Amerika volt. Az elvándorlók egy jelentős része – az amerikai csodában való csalódást követően – a későbbiekben visszatért a faluba, azonban az a korábbi dicsőséges, fényes múltját már nem tudta visszaszerezni.

A lácaiak a kisvasút kiépülése, valamint a bécsi döntés eredményeként történt terület-visszacsatolást követően sem találták meg újra a falu felvirágoztatásának lehetőségét. A visszaemlékezések szerint az 1940-es évek közepére a lácaiak identitástudata megszűnt, eredeti kultúrájukat, hagyományukat elveszítették.

3.3. *Az 1956-os forradalom*

Az 1956-os forradalom eredményezte a második jelentős elvándorlási hullámot. Annak ellenére, hogy Láca, illetve akkor már Lácacséke¹¹ nem tartozott a forradalom kiemelkedő

¹⁰ Bács 2018, 292.

¹¹ A két település 1951-ben vált egy községgé.

ellenállási központjai közé, mégis a lakosok nagy része érezte úgy, hogy el kell hagynia szülőföldjét.

3.4. Egykezés

Láca felemelkedése és összeomlása is részben az egykezésnek tudható be. A helyi szokás, a vagyon és a föld egyben tartása végett az egygyermekes családmódel volt meghatározó. Ez hozzásegítette a lácaikat, hogy a 20. század elejére jól prosperáló családi gazdaságok tegyék tehetőssé a települést.

Az 1950-es években meginduló tsz-esítés, valamint az elhibázott kommunista gazdaságpolitika és az átgondolatlan iparosítás következtében megváltozó földviszonyok és egyéb körülmények eredményeként a hagyományos lácai egykezési szokás azonban kárára vált a falunak. A fiatalok munkát kerestek, mégpedig az iparvárosokban, és mivel a szülők a korábbi jólétből fakadóan finanszírozni tudták gyermekeik városi lakásvásárlását, ezért a lácai fiatalok a szülőfalujuktól távol új otthonot teremtettek maguknak, hogy többé már ne is térjenek haza.¹² Ennek eredményeként megkezdődött a település elnéptelenedése.

Egy tősgyökeres lácai, Illés Balázs a következőképpen emlékezik vissza ezekre a tragikus eseményekre: „*A termelőszövetkezet megalakulása, a földek államosítása, elvétele után a falu lassan kiürült. Az én korosztályom az 1970-es években elhagyta a szülőföldjét a jobb élet, a tanulás, a munka reményében. Sokan Miskolcon, Ózdon, Kazincbarcikán, Nyíregyházán, a bányákban, a kohászatban keresték a boldogulás útját. Debrecen, Gyöngyös, Gödöllő, Komló, Tatabánya, Budapest, Siófok, Abújszántó, Monor, Sátoraljaújhely, Bodroghalom lett az új otthonuk. Sokan szereztek jó szakmát, diplomát, családot alapítottak távol a szülőfalutól. Viszont maradtak a szülők vagy ők is követték a gyerekeket.*”¹³

a) A Hegyközi Kisvasút felszámolása 1980-ban.

A kommunista közlekedéspolitika az 1980-as években a vasút helyett a közúti közlekedést részesítette előnyben. Ennek eredményeként a Bodroghalmi falvai közötti összeköttetést biztosító keskeny nyomtávú vasút felszámolásra került. Így azonban a lácai régióban élőknek nemcsak egy újabb kereskedelmi lehetőség beszűkülését kellett megélniük, hanem gyakorlatilag a teljes gazdasági ellehetetlenülésük következett be, amelynek eredménye Lácacséke, valamint a hozzá szervesen köthető Monyhya-tanya tökéletes elszorváása volt.

Monyha-tanya a Mailáth család helyi uradalmi központjaként szinte a falu önálló gazdasági egysége volt. Az államosítás és az új gazdasági szemlélet eredményeként a kastély és a gazdaságilag fejlett uradalom is pusztulásnak indult. „*A hatvanas években még állt az épület, azután széthordták. Kár érte. A kastélyt kiszolgáló cselédség sorháza kissé lepusztult, de még állnak.*”¹⁴ Lénár György 2015-ben vetette papírra sorait, azonban azok 2017-ben már nem bizonyultak igaznak. „*2017 őszére a kastély alapköveiből egy se maradt, a sorházak közül pedig mindössze egy dűledezett, a többi eltűnt.*”¹⁵

Ha áttekintjük az egyes, az egész Magyarország szempontjából lényeges, 20. századi történelmi sorsfordulók Lácára gyakorolt hatását, akkor megérthetjük, hogy már az is kisebb csodának tekinthető, hogy ez a kistelepülés egyáltalán még létezik. A falut ért katasztrófák akár külön-külön is elegendőek lehetnének egy település kihalásához. Azonban a megmaradt lácaiak állhatatosságát és szülőföldszeretetét jelzi, hogy ennek ellenére sem engedik el falujukat.

¹² Ugyanígy nem tértek haza azok sem, akik a közeli egyetemvárosokban folytattak tanulmányokat.

¹³ ILLÉS é. n.

¹⁴ LÉNÁR 2015, 128.

¹⁵ BÁCS–DEMETER–KASZNÁR–PLISKA–POLÁK 2018, 129.

4. Láca ma

Láca és az itt élők nagyrészt elvesztették a lehetőségeiket. A magyar nemzetiséghez tartozó családok sorban elköltöztek a faluból, helyükre pedig elsősorban a cigány etnikum tagjai települtek be. Érdekes folyamat azonban, hogy amikor az utolsó magyar etnikumú személy eltűnik, akkor megkezdődik a cigányság elköltözése is. Jól példázza ezt Monyhata-tanya sorsa, amely mára pontosan ennek a folyamatnak köszönhetően teljesen kihalt. A Lácán maradtak többsége halmozottan hátrányos helyzetű, súlyosan aluliskolázott személy. Az átlagos iskolázottsági szint a nyolc általános, de magas azoknak az aránya is, akik még az alapfokú iskolákat sem voltak képesek kijárni, vagyis a nyolc általános iskolai képzettséggel és az ezzel járó minimális képességekkel sem rendelkeznek. Ez a tény pedig komoly csapdahelyzetet eredményez, hiszen az ilyen személyek foglalkoztatása a modern ipar és mezőgazdaság keretei között gyakorlatilag lehetetlen,¹⁶ így a faluban élő munkanélküliek száma magas, amely rengeteg társadalmi, gazdasági és közbiztonsági problémát okoz. Ebből adódik, hogy mára a magyar–cigány ellentét kézzelfogható kereteket öltött a településen.

A lácai cigányság helyzetének leírására az abszolút kilátástalanság kifejezés a legalkalmasabb. A szélsőséges aluliskolázottság eredményeként rendkívül elmaradott és szociális hiányosságokkal küzdő közösség nagy részének helyzetét tovább rontja a gyökértelenség, amely azonban a település jövőjére nézve is komoly kockázati tényező. *„A beszámolóik szerint közülük sokan vannak, akik számára a kerti illemhely fogalma is ismeretlen, a két-három éves gyermekek között pedig előfordulnak olyanok, akik ódzkodnak a meleg étel elfogadásától, mert sosem találkoztak még vele, ezáltal azonban óvodai beillesztésük, társadalmi integrációjuk és az iskolai életre való előkészítésük is veszélybe kerül. A község vezetése a problémák kezelése érdekében Anya és gyerekvédő szolgáltatást működtet, ahol segíteni próbálnak a hátrányos helyzetű lakosoknak, azonban ide gyakran pont a leginkább rászorulókat nehéz bevonni.”*¹⁷

A nehézségek eredményeként a lakosság egy része kriminalizálódik, amely súlyos közbiztonsági problémákat eredményez. A közbiztonság romlásának hatására pedig az itt élők azon része, amelyik veszélyeztetve érzi magát, bezárkózik, visszahúzódik saját házába, kimozdulni nem hajlandó. Ezzel viszont a falu közösségét rombolják, így magatartásuk kontraproduktív. *„Jellemző példa a közbiztonságra annak a nyolcvan éven felüli idős hölgynek az esete, aki az ágya mellett egy papírdobozban neveli a csirkéit, mert amennyiben kiengedné azokat, azonnal eltűnnének, de hasonló okokból szorult vissza a minimális szintre a konyhakerti termelés is.*

A helyi értelmiség úgy véli, hogy a probléma még kezelhető lenne, azonban ehhez szükség volna egy olyan típusú egyházi alapú cigány-misszióra, mint amilyen a koreai misszionáriusok vezetésével korábban Tiszakarádon és Becsken is zajlott. A vallási alapú integráció alkalmazásával ugyanis az említett két településen jelentős sikereket

¹⁶ A Batár család, több mint kétezer hektárt művel a falu határában csak és kizárólag professzionális eszközökkel és módszerekkel. Azonban senkit sem tudnak munkára alkalmazni a faluból, mivel ezek az eszközök kimagasló szakértelmet, magas általános és speciális ismeretek meglétét igénylik. A továbbiakban tervezett fejlesztéseik során számításba sem veszik Lácacséke lakosait, mivel nem látnak olyan potenciális jelölteket, akik alkalmasak lehetnének bármilyen, a modern mezőgazdasági termelésben felmerülő munkafolyamat elvégzésére. Ennek eredményeként a Batár-vállalkozás mindinkább eltávolodik a községtől, amelynek csak minimális anyagi haszna marad abból, azonban a további lehetőségek elvesznek.

¹⁷ BÁCŒ–DEMETER–KASZNÁR–PLISKA–POLÁK 2018, 130.

lehetett elérni.”¹⁸ Egy ilyen jellegű misszió megvalósulásának ugyanakkor minimális jelenleg az esélye.

Lácán nincs se óvoda, se iskola. A fiatal gyermekeseknek, akiknek a mindennapi megélhetésre is alig-alig futja, ha a gyermekük oktatásáról akarnak gondoskodni, akkor még a szomszédos községekbe való utazás költségét is viselniük kell. Ráadásul a gyermekeik ennek eredményeképpen alulszocializáltak, így nehéz a beilleszkedésük az óvodai vagy iskolai közösségbe. Ezt fokozza az a tény, hogy a fiatalság szegregációja napról napra növekszik azzal párhuzamosan, ahogy távolodik az alapvető oktatási és kulturális lehetőségekhez való hozzájutás lehetőségétől. A szegregáció és a kitaszítotttság pedig újabb negatív társadalmi folyamatok forrásává válik.

Az identitásvesztés mára egyértelmű, a lakosok többsége nem kötődik a faluhoz, nem érzi azt magáénak, nincs semmi olyan érték, amely összekötné a településsel, ahol él. Földyné Virány Judit 1941–42-ben még huszonöt, a Bodroglak-szerzte közismert mesemondóval tudott interjút készíteni, és tőlük meséket hallgatni, azokat feljegyezni. Kutatómunkájának ékes eredménye a mintegy százhatvan helyi mesét tartalmazó, *A bodroglaki Láca népmeséiből* című kötet. A mesegyűjtemény is bizonyítja, hogy milyen színes, gazdag kulturális környezet volt valamikor Láca. Ma azonban egyetlen mesemondóval sem lehet találkozni Lácán, holott már csak maga a helyi mesegyűjtemény országos jelentőségűvé tehetné ezt a községet. Egy további szemléletes példaként említhető, hogy ma már szinte nem lehet olyan helyi lakost találni, aki emlékezne a hajdani ékes, díszes lácai népviseletre. Az utóbbi évek kutatómunkái során egyetlenegy olyan fénykép került elő, amely lácai népviseletet viselő nőt ábrázolt. A fénykép még az 1950-es évek elején készült.

5. Jövőkép?

A lácai lakosság rendkívül pesszimista a jövőt illetően, és erre minden oka meg is van. A kilátástalanság béklyója ugyanis bénító erőként hat erre az egykor szebb napokat látott közösségre. A falu vezetése sem látja rózsásabban a helyzetet. A közösség vezetői szerint a településen egyszerre vannak jelen a kiterjedt kulturális, gazdasági és társadalmi konfliktusok, amelyek egy olyan problémahalmazt eredményeznek, amelynek legalább részbeni kezelése is nehézségekbe ütközik. Jelenleg nincs olyan jövőkép, amely bármilyen pozitívumot mutatna, és amelynek alapján azt lehetne állítani, hogy van jövője Lácának.

Ha a klasszikus elemzési módszert választjuk, és a gyengeség, lehetőség, veszély hármasában próbálunk megoldást találni a helyiek problémáira, akkor a következő képpel találjuk szembe magunkat:

- Gyengeség: A faluban rendkívül – még a térség egyéb szegény településéhez viszonyítva is – rosszak a szociális és a jövedelmi viszonyok. A munkanélküliség magas szintje bénító hatással bír, aki tudott, már elköltözött a faluból. A lassú pusztulás tudatosodott az itt élőkben, akik már képtelenek túllátni a problémákon, ezért az azok megoldásához vezető utakat sem találják. „*Ma már alig élnek tősgyökeres Lácacsékeiek a faluban, sok a betelepült, kisebbségi a településen, akik nehezen illeszkednek be a falu rendjébe, nem veszik át a település évszázados szokásait, hagyományait.*”¹⁹
- Lehetőség: A faluban szorgalmazott szociális lakásépítési program egyfajta kitorési kezdet lehetne több család számára is, amely aztán egy sikeres jövő kiindulópontjaként funkcionálhatna.

¹⁸ BÁCÁS–DEMETER–KASZNÁR–PLISKA–POLÁK 2018, 130.

¹⁹ ILLÉS é. n.

- Veszély: A legtöbben a szociális lakásépítési program feltételeit sem tudják teljesíteni, vagyis nem tudnák fizetni a közüzemi számlákat. A negatívumok és a kilátástalanság pszichikai hatására növekszik a kriminalizáció.

Lácacséke megmentéséhez elengedhetetlen lenne a helyi cigányság perspektíváinak megteremtése, amennyiben ez megvalósulna, nagy valószínűséggel a magyar nemzetiségűek is nagyobb teret találnának a megélhetésükhöz. A helyi értelmiség véleménye, hogy a vallás teremthetné meg azokat az alapokat, amelyek lehetőséget adhatnának a falu megmaradására.

Jelenleg nincs munkahelyteremtő program, amely a lakosok megélhetésének alapját adhatná. Azonban ha lenne, akkor is kétséges volna, hogy a munkaerőpiac szempontjából aktív korú népesség vajon képes lenne-e, vagy akarna-e állandó munkaviszonyt létesíteni. Így azonban a település – a helyiek véleménye szerint is – néhány évtizeden belül elenyészik. Lácacséke és az itt élők sorsa jól példázza, hogy milyen szörnyű következményekkel járhatnak, és mit tehetnek egy egykoron virágzó településsel:

- a trianoni békediktátumhoz hasonlatos történelmi igazságtalanságok,
- a kommunista átalakuláshoz hasonló mélyreható társadalmi változtatásokat eredményező politikai változások,
- az elhibázott gazdaságpolitikai döntések,
- illetve a helyi, változni nem akaró, mély öntudat

szerencsétlen kombinációjából kialakuló katasztrofális történelmi folyamatok, valamint a gyors és koordinálatlan lakosságcsere, amelynek eredményeként egy kötőszövet nélküli „közösség” jött létre.

Bibliográfia

BÁCS–DEMETER–KASZNÁR–PLISKA–POLÁK 2018

BÁCS Zoltán György–DEMETER Petra–KASZNÁR Attila–PLISKA Virág–POLÁK Attila: Lácacséke. In: *Alsó-Bodrogek Kollégium*. Szerk. KASZNÁR Attila–NAGY Dóra–HÁGEN Ádám. Lakitelek, Antológia, 2018, 127–136.

BÁCS 2018

BÁCS Zoltán György: A Balsa-Kenézli híd. In: *Alsó-Bodrogek Kollégium*. Szerk. KASZNÁR Attila–NAGY Dóra–HÁGEN Ádám. Lakitelek, Antológia, 2018, 271–282.

Egy legenda nyomában, 2019

Egy legenda nyomában Lácacsékén. *BOON – A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei hírportál* 2019. Internet: <https://boon.hu> (Letöltés: 2019. 11. 25.)

FINCZICZKI–FÜLÖP 1999–2020

FINCZICZKI Sarolta–FÜLÖP Emil: *A Csékei Görögkatolikus Egyházközség*. 1999–2020. Internet: www.lacacseke.hupont.hu (Letöltés: 2019. 09. 30.)

FÖLDYNE 1957

FÖLDYNE VIRÁNY Judit: A bodrogekői Láca népmeséiből. *A Sárospataki Rákóczi Múzeum Füzetei* 9–11. 1957.

ILLÉS é. n.

ILLÉS Balázs: *Szülőfalum: Láca*. é. n. Internet: drive.google.com (Letöltés: 2020. 03. 20.)

Kétezer hektáron gazdálkodnak 2017

Kétezer hektáron gazdálkodnak. *Pannon Presztízs* 7. 2017, 34–35.

Lácacséke

Lácacséke község hivatalos honlapja.

Internet: www.lacacseke.hu (Letöltés: 2020. 02. 25.)

LÉNÁR 2015

LÉNÁR György: *Az eltékozolt kisvasút*. Sátoraljaújhely, 2015.

SÁNDOR 2018

SÁNDOR Zsolt: Talajtípusok a Bodrogközben. In: *Alsó-Bodrogköz Kollégium*. Szerk. KASZNÁR Attila–NAGY Dóra–HÁGEN Ádám. Lakitelek, Antológia, 2018, 271–282.